

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	2 juni 2026	n.v.t.

Onderwerp

Besluit MerwedeLingeLijn - Te nemen maatregelen gedurende afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug

Advies

1. Vast te stellen het verlenen van een tijdelijke ontheffing voor het weren van fietsen op de MerwedeLingelijn en het reduceren van de bediening van het station Hardinxvel-Giessendam, als tijdelijke afwijking van het Programma van Eisen van de concessie Drechtsteden-Molenlanden-Gorinchem gedurende de volledige periode van de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug als gevolg van geplande werkzaamheden van Rijkswaterstaat, alsmede de brief aan concessiehouder Qbuzz, zodat de aan deze ontheffing gekoppelde noodzakelijke maatregelen op de MerwedeLingelijn ten uitvoer kunnen worden gebracht;
2. Vast te stellen de GS-brief aan PS betreffende het nemen van de maatregelen op de MerwedeLingelijn,
3. Vast te stellen de brieven aan de MerwedeLingelijn-gemeenten betreffende het nemen van de maatregelen op de MerwedeLingelijn, inclusief de bijlage;
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting betreffende het nemen van de maatregelen op de MerwedeLingelijn.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- Brief aan Qbuzz – MLL Maatregelen afsluiting Papendrechtsebrug
- GS brief aan PS – MLL Maatregelen afsluiting Papendrechtsebrug
- Brief aan Gemeente Dordrecht – MLL Maatregelen afsluiting Papendrechtsebrug
- Brief aan Gemeente Sliedrecht – MLL Maatregelen afsluiting Papendrechtsebrug
- Brief aan Gemeente Hardinxveld-Giessendam – MLL Maatregelen afsluiting Papendrechtsebrug
- Brief aan Gemeente Gorinchem – MLL Maatregelen afsluiting Papendrechtsebrug
- Brief aan Gemeente Molenlanden – MLL Maatregelen afsluiting Papendrechtsebrug
- Brief aan Gemeente Vijfheerenlanden – MLL Maatregelen afsluiting Papendrechtsebrug
- Brief aan Gemeente West-Betuwe – MLL Maatregelen afsluiting Papendrechtsebrug
- Bijlage – Overzicht extra deelfietsen tijdens afsluiting Papendrechtsebrug

Toelichting voor het College

In het kader van de bereikbaarheid in de regio Drechtsteden en omgeving gedurende de werkzaamheden aan en afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug, is er door een samenwerking tussen Rijkswaterstaat, Qbuzz, Zuid-Holland Bereikbaar en de provincie Zuid-Holland een samenhangend pakket aan maatregelen opgesteld. Dit pakket bestaat uit aanpassingen aan en uitbreiding op de dienstuitvoering van de concessie Drechtsteden-Molenlanden-Gorinchem door Qbuzz en wordt gefinancierd door Rijkswaterstaat (boven op de exploitatiebijdrage vanuit de provincie).

In het maatregelenpakket dat in februari 2026 is overeengekomen tussen Rijkswaterstaat en Qbuzz speelt de MerwedeLingelijn een cruciale rol binnen het openbaar vervoer in de regio. Het busnetwerk sluit aan beide zijden van het water aan op deze lijn. Daarnaast wordt tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug de fietsbrug naast het spoor op de Baanhoekspoorbrug afgesloten voor fietsers, zodat hulpdiensten hiervan gebruik kunnen maken. Hierdoor kan de trein in veel gevallen sneller zijn dan de auto of de fiets. Naar verwachting zal dit leiden tot een toename van het gebruik van en drukte op de MerwedeLingelijn tijdens de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug.

Sinds februari dit jaar is de situatie echter veranderd. Door een baanverzakking nabij station Sliedrecht Baanhoek heeft ProRail een tijdelijke snelheidsbeperking opgelegd. Onder normale omstandigheden is er zeer weinig speling in de dienstregeling, door de snelheidsbeperking is er zelfs een rijtijdtekort ontstaan. Dit heeft als consequentie dat een vertraagde trein direct een neerwaartse spiraal van vertragingen op de MerwedeLingelijn veroorzaakt met uiteindelijk uitval van treinen tot gevolg. Treinen vallen uit bij vertragingen van +5 tot +8 minuten op de MerwedeLingelijn. Drukke treinen en in- en uitstappende reizigers met fietsen zorgen daarbij snel voor extra vertraging. Uit gesprekken met ProRail is gebleken dat de tijdelijke snelheidsbeperking naar verwachting tot december 2026 van kracht blijft. ProRail verwacht pas eind dit jaar de problemen in het baanlichaam te kunnen verhelpen.

Deze situatie wordt door de provincie Zuid-Holland als concessieverlener voor nu gedoogd, Qbuzz voert de dienstregeling zoals is afgesproken zo goed als mogelijk uit. Echter zien we significante dalingen in de punctualiteitscijfers en stijgingen in aantallen uitgevallen treinen. Dit kan gedurende de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug niet worden gepermitteerd, de MerwedeLingelijn speelt in die periode een te belangrijke rol. Daarbij zullen bij een toename van het aantal reizigers tijdens de werkzaamheden toenemende vertraging en uitval van treinen mogelijk escaleren tot chaotische situaties; overvolle perrons en treinen, met meer vertraging en potentieel gevaarlijke situaties tot gevolg.

Om de gevolgen van de tijdelijke snelheidsbeperking te mitigeren en potentiële oorzaken van vertraging ten dele weg te nemen, is het voornemen om Qbuzz een tijdelijke ontheffing te

verlenen tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug, zodat zij de volgende maatregelen kan treffen:

- Het tijdelijk weren van fietsen op de gehele Merwedelingelijn;
- Het wijzigen van de dienstregeling, waardoor van maandag tot en met zaterdag van 06:30 tot circa 20:00 station Hardinxveld-Giessendam 2x per uur in plaats van 4x per uur bediend wordt.

De exacte maatregelen en voorwaarden zijn uitgebreider beschreven in de GS brief aan PS.

De huidige situatie op de Merwedelingelijn, die door de baanverzakking en de snelheidsbeperking is ontstaan, en dit GS-besluit zijn gemeld bij het reizigersoverleg RO DAG. Zij hebben hiervan kennisgenomen en begrip getoond voor de situatie en de maatregelen die vereist zijn om een betrouwbare dienstregeling te kunnen blijven bieden tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : € 0,-

Programma : Ambitie 2 - Bereikbaar Zuid-Holland

Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Er zijn geen juridische belemmeringen of verplichtingen verbonden aan de verlening van deze tijdelijke wijziging. Het Programma van Eisen van de concessie biedt ruimte om een besluit als deze te kunnen nemen voor tijdelijke situaties, zoals die zich nu voordoet.

Voorafgaande besluitvorming

De ontheffing die in dit besluit wordt besproken heeft impact op de eisen die gesteld zijn in de concessiebeschikking van de concessie Drechtsteden-Molenlanden-Gorinchem. Specifiek heeft de ontheffing betrekking op de eisen:

- De concessiehouder dient in ieder geval, tijdens werkdagen tussen 06:15 uur en 19:00 uur in iedere richting, elk van de stations tussen Dordrecht en Gorinchem (m.u.v. Blauwe Zoom) vier keer per uur (kwartierfrequentie) te bedienen (artikel 3.2.1.3);
- De concessiehouder dient reizigers toe te staan buiten de spits gratis een fiets mee te nemen in het treinmaterieel (er mag eventueel een maximum van twaalf fietsen worden gehanteerd). De concessiehouder dient het reizigers toe te staan om ook tijdens de spits een fiets mee te nemen. Voor het meenemen van een fiets tijdens de Spits is de concessiehouder gerechtigd om (na goedkeuring door de concessieverlener) aan de reiziger hiervoor een marktconforme vergoeding te vragen die in lijn is met het op dat moment geldende provinciaal tarievenkader (artikel 4.5.3.4).

Proces

Op het moment dat ProRail in april 2026 aan de provincie Zuid-Holland en Qbuzz heeft laten weten dat het herstel van het baanlichaam nabij station Sliedrecht Baanhoek niet voor

aanvang van de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug zou plaatsvinden, is Qbuzz mogelijke maatregelen gaan onderzoeken om tijdens de afsluiting een zo betrouwbaar mogelijke dienstregeling uit te kunnen voeren. In samenspraak met de provincie is vervolgens een pakket van twee maatregelen voorgesteld:

- Het weren van fietsen, bedoeld om meer ruimte in de treinen beschikbaar te houden voor reizigers en om het in- en uitstappen te versnellen. Beide aspecten worden tijdens de werkzaamheden als cruciaal beschouwd om het risico op vertragingen te beperken. Vanuit het project N3 Papendrechtsebrug worden daarnaast 500 extra deelfietsen van Donkey Republic in de regio geplaatst, boven op de 350 deelfietsen die al standaard beschikbaar zijn. Deze deelfietsen kunnen dagelijks twee uur gratis worden gebruikt, waardoor reizigers die normaal hun fiets meenemen in de trein grotendeels worden tegemoetgekomen. Een kaart met de hubs waar deze deelfietsen worden bijgeplaatst zal als bijlage worden bijgevoegd aan de GS brief aan PS en de brieven aan de MerwedeLingelijn-gemeenten.
- Het rijtijdtekort dat is ontstaan kan alleen ingehaald worden door eens per half uur één station niet aan te doen. Vanwege de infrastructuur en dienstregeling is dit uitsluitend mogelijk op de stations Blauwe Zoom en Hardinxveld-Giessendam. Omdat station Blauwe Zoom maximaal 2x per uur wordt bediend, zou dit betekenen dat gedurende de werkzaamheden dit station in het geheel zou worden overgeslagen. Deze oplossing wordt niet rendabel geacht, omdat deze een extra buslijn vereist om dit station alsnog te ontsluiten. Daarom is het reduceren van de bediening van station Hardinxveld-Giessendam voorgesteld om het rijtijdtekort te mitigeren.

Na het besluit van Gedeputeerde Staten op dit voorstel zal de provincie Zuid-Holland de tijdelijke ontheffing verlenen aan de vervoerder Qbuzz om deze maatregelen uit te voeren met 18 juli 2026 als ingangsdatum totdat de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug tot een einde is gekomen.

Participatie en rolname

Alle maatregelen die worden genomen vanwege de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug worden besproken en afgestemd met Rijkswaterstaat, Qbuzz, Zuid-Holland Bereikbaar en de Provincie Zuid-Holland. Daarbij vindt regelmatig afstemming plaats met ProRail over de voortgang van de herstelwerkzaamheden aan het baanlichaam bij Sliedrecht Baanhoek om de tijdelijke snelheidsbeperking op te lossen.

Communicatiestrategie

Het besluit om op de MerwedeLingelijn maatregelen te nemen gedurende de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug zal middels een brief worden gecommuniceerd met de vervoerder Qbuzz. Qbuzz is vervolgens verantwoordelijk voor de communicatie naar de reiziger en zal hierin samenwerken met Rijkswaterstaat en Zuid-Holland Bereikbaar.

Omdat de tijdelijke maatregelen op de MerwedeLingelijn de bereikbaarheid van alle gemeenten gelegen aan de MerwedeLingelijn raakt, zullen deze gemeenten naast Provinciale Staten direct geïnformeerd worden zodra het besluit is genomen de ontheffing te verlenen aan Qbuzz. De brieven aan deze gemeenten zijn bijgevoegd als bijlage 3 tot en met 9. Deze brieven hebben dezelfde inhoud als de GS brief aan PS en zullen worden verstrekt met dezelfde bijlage.

Verder is in de GS brief aan PS in het hoofdstuk 'Voorgeschiedenis' een nadere beschrijving opgenomen van de regierol van de provincie, waarmee invulling is gegeven aan de toezegging met kenmerk (BW/T2026.016).